

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
5:01	6:18	ירושלים
5:19	6:18	בני ברק
5:10	6:18	חיפה
5:12	6:19	באר שבע
5:35	6:34	ניו יורק
5:31	6:40	לונדון

ששמתנו

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

מעלות הקודש

שואלין ודורשין

ביום ראשון האחרון, בעיצומו של חג הפורים, נכנסנו לתקופה חדשה – תקופה של שלושים יום קודם החג, שבו כבר מתחיל באופן מעשי ההכנות לקראת ימי הפסח הממוששים ובאים.

והדבר בא לידי ביטוי בשני מישורים, האחד למעשה בפועל, שבו בכל בית ובית כבר מתחילים בהכנות מעשיות לביעור החמץ ולהכשרת המקומות שיהיו ראויים לשימוש נקי בפסח ללא חשש מכשול, דבר זה בא לידי ביטוי אף בהלכה, שמתקופה זו כבר יש מצווה של ביעור חמץ ובדיקת הבית באופנים מסויימים.

וההכנה השניה מתבטאת בהכנה החשובה אף יותר, וזהו בלימוד הלכות הפסח, כפי הדין שבשלושים יום קודם החג שואלים ודורשים בהלכות החג.

ואם כך הדבר אמור לגבי איסור חמץ בפסח, הרי שהדברים נכונים באותה מידה – אם לא יותר מכך – אף ביחס לאיסור מלאכות בשבת שהוא האיסור החמור ביותר בשבת, ואדם נפגש בו בכל צעד ושעל מידי שבוע בשבוע.

ואכן, אם אדם מכין את עצמו מראש לקראת שבת, בין בהכנה מעשית, ובין בלימוד ההלכות, כל השבת נראית אצלו אחרת.

אדומה, בשביל זה במשך שבע ימים הכהן משתמש רק בכלי אבן, בשביל זה הכהנים כולם מתרחקים מהכהן שעומד לשרוף את הפרה כדי שלא יעבור מהם טומאה כל שהיא שהם עצמם לא מודעים לה.

וכל זאת, על אף שמעיקר הדין היה מספיק להשתמש אפילו באחד שנטמא בטומאת מת, וכבר הזו עליו אפר פרה אדומה ונטהר, ובכל זאת לא הסתפקו בכך, והשקיעו כל כך הרבה כדי שיהיו כל המתעסקים כאלו שמעולם לא נטמאו כלל.

והכל בשביל שלא יזלזלו בטהרתם של ישראל. כי כשנוקטים קולא אחת, אם לא עושים כנגד זה עשרות חומרות והידורים, עלולים לבוא לידי זלזול, ומשם הדרך קלה להגיע למכשול.

וזה רק דוגמא, עד כמה צריכים להתרחק מכל צד של קולא ודבר שמביא זלזול, במיוחד למשל בחומות השבת שהיא הדבר הבסיסי ביותר של עם ישראל. כי קולא גוררת זלזול, וזלזול גורר מכשול.

לעומת זאת, התרחקות ממכשול ועשיית גדרים וסייגים, מראה על הערכה וחשיבות שמייחסים לדבר. וכשאדם נזהר לסיים מלאכות בערב שבת בזמן מוקדם יותר, מתוך גדר שלא להכשל במכשול, הדבר מראה על הערכה אמיתית שיש לו לכבוד השבת ולחומרא לה הוא מייחס אפשרות של כשלון חלילה.

חיים, וחזרו להר הבית ועירבו את האפר במים.

כל זה לא די, היו גם מטבילים את הילדים במקוה טהרה, שמא בכל זאת נטמאו בטומאה כל שהיא, אף שמטומאת מת שמרו והגינו עליהם כל כך.

ואיך הובילו את הפרה ואת השרוף מהר הבית להר המשחה שם היו שורפים את הפרה? היו בונים גשר מיוחד מהר הבית להר המשחה, כשהגשר היה בנוי בצורה מיוחדת של כיפין על גבי כיפין, כדי לחצוץ מכל טומאה אפשרית שתבקע על הגשר.

וכל זה למה?

כי את מעשי הפרה היו עושים אנשים שהיו טמאים בטומאה קלה וטבלו בבוקר לטומאתם, אף שעדיין לא נטהרו לגמרי כפי הדין שנטהרים רק בהערב שמש, וזאת כדי להוציא מדברי הצדוקים שאמרו שמי שעדיין לא נטהר לגמרי בהערב שמש אינו כשר לעשות את מעשי הפרה, וכיון שהקילו קולא אחת קטנה לנהוג טומאה כל שהיא במעשי הפרה, נקטו אמצעי זהירות כל כך מופלגים מהצד השני בענין טומאת מת, כדי שלא יזלזלו בכך שהעושים את מעשיה של הפרה, צריכים להיות טהורים.

ובשביל זה השקיעו הון עתק בבניית גשרים מיוחדים וחצרות מיוחדות, בשביל זה גידלו ילדים שנים על גבי שנים בתוך חצר אחת שלא ייצאו משם כלל, בשביל זה הזו על הכהן כל יום מאפר פרה

השבת קוראים אנו בספר תורה נוסף את פרשת פרה אדומה, שם לומדים אנו על הכנת הפרה מטומאת מת, וזאת כהכנה לקראת חג הפסח הקרב ובא, שבה על כולנו להיות טהורים כדי שנוכל להקריב את קרבן הפסח בטהרה.

דין מיוחד ישנו במהלך ההכנות לעשיית הפרה האדומה, שהכהן המתעסק בהכנת הפרה, היה נטהר באופן מיוחד לקראת עשיית הפרה, והיו מפרישים אותו ללשכה מיוחדת למשך שבעה ימים שם כל הכלים היו כאלה שאינם מקבלים טומאה כלל, ואף היו מזים עליו כל יום מאפר פרה אדומה, והמזה הוא אחד שלא נטמא במת מעולם.

איך מצאו איש שלא נטמא במת מעולם? לצורך זה עשו לוגיסטיקה מיוחדת. היו חצרות בירושלים שהיו בנויות על סלע, ומתחתם היה חלול, כך שברור שאותו חצר אינו בנוי על קבר, שם נולדו ילדים שהחזיקו אותם בתוך אותו חצר עד שיגדלו מעט. וכשבאו להזות על הכהן ששורף את הפרה האדומה, הביאו שוורים שכרסיהם נפוחות, ומניחים על גבם לוחות עץ רחבות, והילדים הללו היו יושבים על לוחות העץ הללו, כדי שלוחות אלו יחצצו מפני טומאה אפשרית שטמונה מתחת למעלה. ובוקעת ועולה למעלה.

כך היו הולכים עם השוורים והילדים מעליהם עד שהגיעו למעיין השילוח, ושם ירדו ומילאו את הכוסות במים

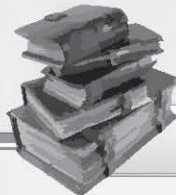
לשון חכמים

אמר רבינו האריז"ל לאחד, סגולה לבנים, שיזהר מאוד, וגם יזהיר לאחרים, על תוספות שבת בערב שבת ובמוצאי שבת.

ספר סגולות ישראל ערך בנים בשם ספר משפט צדק

השפעת השבת גבוהה כל כך, עד שאינה משתלשלת אלא לרוחניות, אבל ההשפעה לגשמיות היא על ידי תוספת שבת, וככל שמקדימין יותר, הרי זה ממשיך יותר את השפעת לשבת ימי המעשה.

ספר תורת אבות בשם הרה"ק רבי נח מלעכאוויטש

פניני הלכה

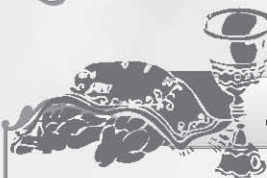
שאלה: מצוי במקומות שונים, במיוחד בין בחורי ישיבות הבאים מחוץ לארץ ללמוד בירושלים עיר הקודש, שהבחורים שוכרים חדרים מיוחדים לשינה ולשאר תשמישים, ואוכלים בחדר אוכל של הישיבה או מתארחים אצל בעלי בתים, ובמיוחד בשבת קודש מצוי שמתארחים אצל אחרים, היכן יוצאים הם ידי חובת הדלקת נר שבת?

תשובה: מעיקר הדין, ראוי שהבחורים ידליקו בחדרם המיוחד להם, אף שאין אוכלים שם, וישתתפו כולם בפרוטה על הנר, ויהיו כולם מצויים בעת ההדלקה, ואחד ידליק בשביל כולם. וצריכים ליהנות מאור הנר שבחדרם, במשך ליל השבת, אם אחר השקיעה, או לאחר הסעודה כשישובו לחדרם.

אך במקומות שאוכלים בחדר אוכל יש שסמכו על כך שמדליקים עליהם בחדר אוכל. ויש כאלו שסומכים אף על הדלקת הנרות של הבעלי בתים שמתארחים אצלם, ואין מדליקים כלל בעצמם, ויתכן שיש להם על מה שיסמוכו.

מקורות: משנה ברורה רסג, ל; קיצור שולחן ערוך עה, ט; קצות השולחן עד, כב; שו"ת שבת הלוי א, נב; פני שבת רסג, יז אות ג; שמירת שבת כהלכתה מה, ג; תשובות והנהגות ב, קנו; נשמת שבת סימן שפח.

הערה: מעיקר הדין, גם לבחורים המצויים בפנימי מטעם הישיבה, היה ראוי להדליק נרות שבת בחדרי הפנימי, אלא שברוב המקומות דעת הנהלת הפנימי שלא ידליקו שם נרות מפני הסכנה, ובוהו בוודאי יכולים לסמוך על הדלקת הנרות של החדר אוכל שמטעם הישיבה.

אמרת השבת

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם"

פירש בספר הקדוש 'קדושת לוי', כי הנה כשאדם שומר את השבת כראוי ונכון, אז מזה השבת יש לו חיות ושפע על כל השבוע בכדי לעבוד את ה' כל השבוע, וכשאדם עובד את ה' כל השבוע, ממילא בשבת הבאה קל בידו לשמור כראוי, וכן לעולם יתנהג כך.

זהו הרמז בפסוק 'ושמרו בני ישראל את השבת', שישמרו שבת אחד, 'לעשות את השבת', זה השבת השניה, ששמירת השבת השניה תבוא לו בקלות.

האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל הוסיף ופירש לפי זה את הפסוקים 'שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלוקיך, ששת ימים תעבוד וגו' ויום השביעי שבת לה' אלוקיך'. והקשו המפרשים, שמן הראוי היה להקדים תחילה 'ששת ימים תעבוד', ואחר כך לומר 'שמור את יום השבת לקדשו'.

אלא גם כאן כוונת התורה, שתשמור שבת אחת, וממילא ששת ימים שלאחר מכן תעבוד את עבודת ה' כראוי, וממילא מובטח שהשבת הבאה תהיה לה' אלוקיך, כולה קודש מאליה.
כרם שלמה

פרשת השבת

וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרוֹתָם בְּרִית עוֹלָם (לא, טז)

פירש בעל חידושי הרי"ם מגור זצוק"ל (יומא דהילולא כ"ו אדר) לפי דברי הר"ן במסכת שבת, שביאר בטעם הדבר שצריכים לפרוש ממלאכה קודם בין השמשות, לפי שבבין השמשות עצמו צריכים לפרוש משום שהוא ספק שבת, ואי אפשר לכוון את הרגע בדיוק, ולכן צריך לפרוש קודם בין השמשות, כדי שלא ישל בספק חילול שבת. ומטעם זה גם אין בתוספת שבת משום איסור 'בל תוסיף', משום שמוסיפים כדי שלא להכנס בספק חילול שבת.

וזה כוונת הפסוק 'ושמרו בני ישראל את השבת', שישמרו בני ישראל שלא יכנסו אפילו בספק של חילול שבת, ואיך עושים כך, על ידי 'לעשות את השבת', שהם עושים מהחול שבת, שהם מוסיפים מהחול על הקודש, ואפילו בזמן שעדיין אינו נכנס בגדר הספק, מחמירים שלא לעשות בו מלאכה וכבר נוהגים בו שבת.

רמתים צופים

מעשה לשבת

הפרה והכסף

החל האיש לטוות קשרים עם עורכי דין גדולים, וכולם אמרו לו כי הוא הסתבך ואין ביכולתם להושיע, מלבד אם ינסה להיוודע מיהו השופט שיישב וידון אותו למשפט, כי אז יתכן שאם לפני המשפט יבוא ויבקש רחמים לפניו, שאולי זה יועיל לו משהו.

עשה היהודי כן, והתברר לו כי השופט הינו יהודי מלומד, שמלבד ידיעותיו בתחומי המשפט, עוד היה לו גם ידיעה בדיני התלמוד, כשבבחורותו חבש את ספסלי בית המדרש.

משנודע ליהודי כן מי יהיה השופט שאצלו יישב כסאות למשפט, הלך והתייעץ כיצד היא הדרך הטובה ביותר להשפיע עליו שיחוס וירחם עליו. ייעצו לו אנשים חכמים, שיטען לפני השופט כי מה שנתן את הכסף לשוטר, היה זה משום שהשבת כבר מישמשה ובאה, והרי דין מפורש הוא במשנה במסכת שבת (פרק כ"ד) כי 'מי שהחשיך לו בדרך, נותן כיסו לנכרי', וכיון שראה שהשוטר עומד לעכב אותו, הוציא את הכסף שהיה ברשותו ונתן אותו לשוטר הנכרי...

ואכן, בהגיע המשפט, טען כן היהודי, והשופט המלומד קיבל טענה זו, וכך יצא לחופשי מאישום השוחד.

ספר שמירת שבת אות ט

מיהר האיש והוציא מכיסו שטר של עשר דולר, סכום עצום באותם ימים, ונתן אותו לשוטר, כדי שיניחו לנפשו. השוטר לקח את השטר עם היהודי והפרה, והביא את כל השלל לפני תחנת המשטרה, כשהוא מציג גם את השטר אותו רצה היהודי לתת כשוחד.

כך נרשמו ליהודי שתי עבירות פליליות, החזקת פרה ללא רישיון, ויותר גרוע מכך, ניסיון שוחד, כשעל ניסיון השוחד היה יכול להחרץ דינו לגמרי שלא בטוב, כשעלול הוא לקבל על כך עונש מאסר לכמה חודשים, אם לא לכמה שנים.

כעבור זמן נשלח ליהודי הזמנה לבית המשפט, שם יתקיים דינו על שתי העבירות אותם עבר, והיהודי היה אובד עצות ולא ידע מה לעשות.

הסיפור שלפנינו, מעשה שהיה הוא, והתרחש דור קודם לדורינו אנו, באחת ממדינות ארצות הברית של אמריקה.

באותה מדינה קיים חוק, שכל מי שקונה ורוכש לעצמו בעל חי, צריך הוא לקבל על עיסקה זו תעודה מיוחדת משרי מושלי המקום המעידים וחותמים על הקניה כדת וכדין ושבועל החי הזה שלו הוא, כשהכל צריך להיות מסודר באופן חוקי עם תעודות מתאימות.

ויהי היום, וערב שבת היה, ויהודי אחד קנה פרה בכפר בערב שבת, והיות ומיהר לחזור לעירו מפני השבת הממשמשת לבוא, הזדרז לחזור עם פרתו החדשה, בטרם סידר את הניירת החוקית כפי שצריכים לעשות לפי חוקי המדינה, ולא החתים את מושלי המחוז על עיסקה זו.

כך מיהר הוא עם הפרה לעבר העיר, וכשהתקרב לעיר, עמד שם שוטר לביקורת, וגם אותו תפס השוטר וביקר את תעודותיו, ושאל אותו היכן התעודה המציגה את בעלותו החוקית על הפרה. כיון שמענה מסודר לא היה בפיו, רצה השוטר ליטול אותו עמו לתחנת המשטרה יחד עם הפרה כדי לרשום לו דו"ח פלילי על החזקת הפרה ללא רישיון מסודר.

במבוכתו כי רבה, בראותו כי אין מוצא לפניו,

דבריהם הם זכרונם

מן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל - כ' אדר תשנ"ה

הלכות שבת ושמו של הגרש"ז, צמודים הם זה לזה, כאשר מלבד היותו פוסק הדור, שהאיר את עיני ישראל בפסקיו ובהירורים, במיוחד בהלכות שבת שהם כהררים התלויים בשערה, הרי שנוסף לכך עוד שבעמקות עיונו ועוצם תבונתו, הנחיל רבינו הלכות ערוכות בעניינים הנוגעים להלכות שבת, בנושאים המתחדשים חדשים לבקרים בהתקדמות הטכנולוגיה.

אחד ההוראות שהורה הגרש"ז זצ"ל נוגע לזמן השקיעה, שבו נקט שבמקומות שיש הרים המסתירים את השמש, והיא מתכסית מהעניינים זמן מוקדם יותר ממה שאם לא היו הרים, הרי שצריכים לחשב את זמן השקיעה לחומרא לכל דיני התורה, לפי הזמן שהשמש שוקעת לעיני יושבי המקום, בניגוד ללוחות שהישוב את זמן השקיעה לפי נכחי ההרים המסתירים את השמש. והדבר נפקא מינה להלכות שבת, שבמקומות שאלה שיש הרים המסתירים את השקיעה, צריכים להחמיר עוד זמן מוקדם יותר בכניסת השבת, ולא לסמוך על זמן השקיעה שבלוחות שונים.

הוא היה אומר, שמה שנהגו בירושלים להדליק נרות שבת ארבעים דקות קודם השקיעה, אין זה משום שחששו שמוזמן זה מתחיל תוספת שבת, והראיה שלא הקפידו בשעה זו לסיים את כל המלאכות, אלא עשו כן כדי שייספיקו להתפלל מנחה אחר הדלקת הנרות ואחר כך לקבל שבת קודם השקיעה.

כמה סמולי הדבר, שבעת אשר חלה הגרש"ז זצ"ל את חליו האחרון שממנו הסתלק בחסות, והוצרך להתאשפז בבית מרפא, היה זה ביום חמישי בשבוע, וכאשר הגיע האמבולנס להובילו, עמד הגרש"ז ותבע שיטלו עמו בגדי שבת, שכן ככל הנראה יאלץ לשהות שם אף בשבת... זה מה שהטריד את גדול הדור באותם שעות קריטיות... לאחר כמה שעות המצב התדרדר והגרש"ז איבד את הכרתו, עד שביום א' בערב הסתלק לבית עולמו ליום שכולו שבת ומנוחה. זכותו יגן עלינו.

הגאון רבי שלמה זלמן

יְדֵי הַשֶּׁבֶת

יְדֵים יְקָרִים:

יְמֵי הַפְּוִרִים חָלְפוּ עָבְרוּ, וְכַעֲתָ כָּבֵד נִמְצְאִים בְּעֲצוּמָם שָׁל הַהֲקִנּוּת לְקִרְאָת חַג הַפֶּסַח הַקָּרֵב וּבֹא, כְּפִי שְׁפָד הוּא הַהֲלָכָה, שְׁשִׁילִשִׁים יוֹם לְפָנֵי הַחֵג, כְּבֵר צְרִיכִים לְעֵסֵק וּלְלַמּוֹד בְּהִלְכוֹת הַחֵג.

לְמַד צְרִיכִים לְעֵסֵק כִּל כֵּד הַרְבֵּה זְמַן בְּהִלְכוֹת הַחֵג? כִּי הַהֲלָכוֹת רַבּוֹת הֵן וְחִמּוּרוֹת בְּיִתְרָה, וְלִכְּנֹן צְרִיכִים לְשַׁלּוֹט בָּהֶם טוֹב טוֹב, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ חֲלִילָה וְחַס לִידֵי מְכַשׁוֹל בְּדַבְרֵים חִמּוּרִים כָּל כָּד.

כָּד הוּא גַם לְגַבֵּי הַשֶּׁבֶת, עַל כֵּן הֵבִיא הַמְּשֻׁנָה בְּרוּרָה בְּהַקְדָּמָה לְחֻלְק שָׁל הַלְכוֹת שֶׁבֶת, בְּשֵׁם הַיְעָרוֹת דְּבַשׁ' [אוֹתוֹ חֵבֵר רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיבִיבִישׁׁי, שְׁבַטֵט כְּבֵר יֵצֵא לָכֶם לְשִׁמוּעַ עַל גְּדֻלְתוֹ הַנְּשֻׁבָה וְעַל חֻקְתּוֹ הַגְּדוּלָה], שְׂאֵי אֶפְשֶׁר כָּלֵל בְּמִצִּיאוֹת לְהַנְצִיל מֵאִסּוּר שֶׁבֶת, אִם לֹא לִזְמַדִּים אֵת כָּל הַדֵּינִים שָׁל הַלְכוֹת שֶׁבֶת בִּיסוּדֵיּוֹת וּבְצוּרָה בְּרוּרָה.

לְכֹן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְלַמּוֹד וְלַחְזֹר עַל הַלְכוֹת שֶׁבֶת, כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּר לְהִזִּית מֵאִלּוֹ שְׁנֵחֻשְׁבִים שׁוּמְרֵי שֶׁבֶת, שְׁעֲלִיחָם נִאֲמָרוּ דְּבָרִים גְּדוּלִים בְּיִתְרָה.

שֶׁבֶת שְׁלֹם.

משל ונמשל

הכתוב אומר 'את שבתותי תשמורו'.

אמרו על כך בספר הזוהר הקדוש ובספר הבהיר, מה טעם אמר הכתוב 'את שבתותי' ולא 'את השבת'.

משל למה הדבר דומה? למלך שהיתה לו כלה נאה, והיה מזמינה כל שבוע ושבוע להיות יום אחד עמו, והמלך יש לו בנים נאים ואהובים, אמר להם המלך, הואיל וכך היא, שמחו אתם גם כן ביום שמחתי, כי אני בשלכם אני משתדל, ואתם גם כן הדרו אותי.

הנמשל: הקדוש ברוך הוא משתעשע עם יום השבת, שהיא בבחינת כלה נאה עבורו, כפי שאומרים אנו בפיוט 'לכה דודי לקראת כלה', שהמשמעות היא שפונים לקדוש ברוך הוא הנקרא 'דודי' ומכריזים שילך לקראת הכלה היא השבת. והמלך הוא הקדוש ברוך הוא, יש לו בנים נאים ואהובים, הם עם ישראל שהם בבחינת בנים. אמר להם המלך לבניו אהוביו, הואיל וביום זה אני שמח עם הכלה, שמחו גם אתם כן ביום שמחתי, כי אני בשלכם אני משתדל, ואתם גם כן הדרו אותי. לכן פונה הקדוש ברוך הוא לעם ישראל ואומר להם 'את שבתותי תשמורו', שהשבת היא של הקדוש ברוך הוא ואנחנו שמחים יחד עמו ביום השבת.

יכולה היא שתרחם

זכות הפצת הגליון

תעמוד לרפואתו השלימה והמהירה של

הילד משה יעקב בן יונה

בתוך שאר חולי ישראל

מסייעים להפיץ את אור השבת ורואים ישועות

גדולה זכות השבת להגן בעד התומכים והמסייעים ברפואת, ישועות,

פרנסה, וכל מילי דמיטב.

לתרומות והקדשות, לזכות ולע"ג, וכן לפרסום בעלון: 052-7636030

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com